

Vojenství u nás a v cizině.

Plukovník Dr. Jiří Čermák:

Za generálem Stevanem Hadžićem.

Na území Jugoslavie, ještě za turecké poroby, z jara, sotva se holé stromy v lesích začalo krýti novým listím — bývalo to o slavný Djurdjev dan — loučívají se junáci-hajduci se svými rodinami, příbuznými a přáteli, opásali se zbraněmi a odcházeli do hor žítí volným životem, mstít křivdy a bojovat za právo a svobodu svého porobeného národa.

A právě v těchto jarních dnech, kdy vzpomíná se loučení s junáky, jdoucími za svatou povinností, loučila se celá bratrská Jugoslavie s junákem, velkým synem svého národa, který odcházel, naplniv slavné dni svého žití, tam, odkud není návratu.

Generál Hadžić patřil do slavné generace velké doby, usilující o vysoký cíl a úspěšně bojující o sjednocení a spojení národa, do generace velké energie, velkých činů a nesmírných obětí; generace, která, pokud přímo nezaložila, tedy jistě povznesla k neobyčejné výši slávu svého národa. Generál Hadžić byl jedním z těch

šťastných, který nejen viděl, jak otčina jeho z ponížení znovu vzrostla k svobodě a dospěla sjednocení a nebyvalé mohutnosti, ale i mohl s pýchou a s dobrým svědomím si uvědomit, že činně přispěl svou hřivnou k jejímu vzkrášení i k jejímu vzrůstu.

Byl to hrdina, junák, odchovaný starými srbskými tradicemi, hrdina, který o sobě mohl říci s hrdinou srbské národní junácké písně: „Nisam žena, da se krijem, a sam junák, da poginem!“ (nejsem žena, abych se schovával, ale jsem junák, a toho tudělem je padnouti).

Generál Hadžić měl vojenství v krvi. Narodil se v Bělehradě 19. února 1868 ve vojenské rodině; jeho otec Svetozar byl plukovníkem a účastníkem bojů s Turky. Mladý Hadžić studoval na gymnasiu v Bělehradě; ale když vypukla r. 1885 nešťastná válka s Bulhary, nevydržel u knih, vojenská krev se v něm vzbouřila a septimán opustil gymnasium, chopil se pušky a vstoupil jako student-dobrovolník do 14. pěšího pluku. Zde jako prostý řadový voják (redov-djak) prožil svůj první křest ohněm. Po skončení války r. 1886 vstoupil do vojenské akademie v Bělehradě. R. 1889 opustil akademii jako dělostřelecký podporučík. Vynikající jeho vlohy upozornily na něho jak při studiu akademie, tak i při vykonávání služby a mladý Hadžić poslán byl do Ruska jako státní stipendista. V Rusku sloužil krátký čas na zkušenou u dělostřeleckého pluku, načež přijat do Nikolajevské akademie generálního štábu v Petrohradě, kde s úspěchem dokončil studia r. 1895.

Do své vlasti vrátil se s bohatými zkušenostmi jako kapitán generálního štábu. Jako velmi schopný důstojník po krátké službě řadové stal se již r. 1897 ordonančním důstojníkem samého krále; později působil jako vojenský attaché v Petrohradě, v Bukurešti, jako náčelník různých štábů, jako velitel pluku, jako profesor vojenské akademie a jako pomocník náčelníka hlavního štábu.

Do balkánské války (1912/13) zasáhl již jako velitel divise — tehdy byl z divisních velitelů věkem nejmladším — a vedl drinskou divisi v slavných bojích na Bregalnici. Do světové války v r. 1914 vstoupil jako velitel šumadijské divise I. výzvy, a velel jí v zahajovacích bojích proti Rakousku na pravém břehu Sávy, v Mačvě a u Šabce; koncem srpna, když s divisí svojí znovu dobyl Šabce, jmenován byl náčelníkem štábu 1. armády, pomocníkem slavného vojvody Mišiče, a na tomto zodpovědném místě setrval až do opuštění Srbska a ústupu přes Albanii.

Při reorganisaci armády na ostrově Korfu bylo svěřeno Hadžićovi čestné poslán, aby odebral se do Ruska a organisoval tam bojové jednotky z dobrovolně se hlásících zajatců srbo-chorvatské a slovinské národnosti.

Dobrovolníci tito byli element velmi různorodý, který spojovalo v jedno jen bezmezné nadšení, veliký idealismus a nadbytek dobré vůle. Těmito svými vlastnostmi byli tito dobrovolníci velmi tvárným živlem, a Hadžić jako velitel vytvořil z nich za pomoci osvědčených svých velitelů pluků a praporů jednotku, divisi, které státi v čele nebylo pro něho hanbou.

S divisí touto na sklonku léta a na podzim r. 1916 podnikl tažení do Dobružďe ve svazku ruského armádního sboru a v rámci rumunské armády. Divise ta pod jeho energickým velením dobyla si tam vavřínů slávy a byla oporou všech vojenských částí, jež tehdy bojovaly v Dobružďi nerovný boj proti přesile Mackensenova útoku. Kdyby byly bojové podmínky, vybavení materiální a odolnost sousedů bývaly tenkrát na náležitě vyšší, byla by tato divise se svým statečným velitelem šla od úspěchu k úspěchu a proslavila jeho jméno mezi ostatními veliteli světové války daleko nad průměr. Za daných poměrů však znamenala Dobružďská kampaň přes všechny snahy velitele i jeho vojáků jen tu čest a slávu, že musili se nejen bít s nepřítelem mnohem silnějším, ale i s nepříznivou osudou a okolností.

Po skončení dobрудžských operací pověřen byl Hadžić funkcí vojenského vyslance u rumunské vlády a jmenován generálem. S místa tohoto byl v r. 1919 povolán, aby převzal křeslo ministra války a námořnictva v osvobozené vlasti. Jako starý válečník, zkušený v bojích a prošlý světem, požíval generál Hadžić neobyčejné důvěry jak krále Petra Osvoboditele, tak i jeho syna a následníka, nynějšího krále Alexandra. Byl prvním adjutantem jeho veličenstva krále; ministerské křeslo války a námořnictva bylo mu svěřeno po čtyřikráte, v r. 1919 (1 rok), 1921 (2 měsíce), 1924 (4 měsíce), a posledně v r. 1926, od kteréžto doby na křesle tom setrval až téměř do své smrti.

Dnes již život generála Hadžiće patří historii. Historie zajisté ocení náležitě jeho vynikající úlohu ve viru událostí současné doby; nebyla by však spravedlivou, kdyby oceňovala jej pouze podle dosažených úspěchů, neboť i tam, kde zdánlivě úspěchů nedosáhl, dovedl vykonati veliké dílo. Ať již však je oceňován jakkoli, nikdy nemůžeme zůstat v pochybnostech o jeho vysokých vojenských a velitelských kvalitách. Neboť tolik je jisto, že v něm jako veliteli ztělesněno bylo živé vědomí povinnosti, vysoká morální síla a sebevědomí řady, které hrdinství bylo čímsi přirozeným, samozřejmým a všedním. Právě proto, že on sám jako velitel plnil své povinnosti věrně, mohl důrazně žádati od svých podřízených, aby povinnostem svým věrně došli. Právě proto, že sám velitel se nebezpečí nevyhýbal, docílil toho, že části, podřízené jeho velení stály statečně a neochvějně na vykázaných místech, kladouce odpor nepříteli i tehdy, když již vše vůkol se hroutilo a podléhalo panice. Při tom však vrozená svědomitost velitelská nutila jej, aby i v tom případě, kde vůči podřízeným stojí tvrdě na splnění daného rozkazu, dovedl se vůči nadřízeným důrazně zastati svěřeného vojska, jakmile pozoroval, že dává se jeho jednotce úkol nad její síly, nebo jakmile vycítil, že vyšší velitelství s jeho částí zbytečně hazarduje. V podobných momentech měla právě 1. srbská dobrovolnická divise v Dobrudži příležitost oceniti v Hadžićovi, jinak drsném vojáku, jeho krásný, čistě lidský a ušlechtilý charakter.

Vztahy zesnulého generála k nám Čechům a Slovákům byly velmi přátelské. Prožil část svého mládí v Rusku a tam v jazykově příbuzném prostředí živě si uvědomil blízkost slovanských národů a význam slovanské vzájemnosti. Byl dávno a přesvědčeným přítelem a příznivcem myšlenky sokolské. Sám v mládí svým dobrovolník chápál a rozuměl správně motivům, jež vedly mezi jihoslovanské dobrovolníky i Čechy a Slováky. Ochotně otevřel jim vstup do své divise, kterou v Rusku formoval, a všemožně se staral, aby ruské úřady nekladly překážek a dovolily v srbské divisi vedle Jihoslovánů také účast Čechoslovákům. Jasným dokladem této přízně jsou akta a dokumenty v Maksimovićově důkladné práci „Prva srpska dobrovoljačka divizija“ (v knize „Spomenica prve srpske dobrovoljačke divizije, Beograd, 1926“).

Snad k oné příznivé náklonnosti k Čechům a Slovákům přispěla také tradice bělehradské vojenské akademie, kterou navštěvoval za svého mládí; neboť u kolébky tohoto učiliště stál Čech-emigrant, generál srbské služby, Zach, brněnský rodák. Ovšem v době, kdy Hadžić vstoupil na akademii, byl již generál Zach dávno v pensii. Ale přes to pro mne byla zajímavou jistá shoda v myšlenkách obou těchto mužů.

Pamatuji, když jsme se hlásili na divisní velitelství v prvních dnech srpna 1916 v stanovém táboře u Reni na Dunaji — (bylo nás několik nově jmenovaných král. srbských podporučíků poslaných z doplňovacího praporu v Oděse do pole za 1. divisi) — že uvítal nás sám velitel divise Hadžić, pokud mne paměť neklame, asi těmito slovy:

„Přicházíte jako dobrovolníci bojovat za ideu osvobození vlasti. Třebaže přicházíte dobrovolně, nezapomínejte, že musíte býti poslušni vojenských zá-

konů; bez nich nebylo by pořádku, a bez pořádku nebylo by také úspěchu. Přicházejte bojovat za osvobození vlasti; nezapomínejte, že není svobody bez krve; boj za osvobození vlasti je spravedlivý boj a je hoden toho, abychom v něm prolili svoji krev, abychom obětovali svoje životy, aby z krupějí naší krve vyrostla svoboda našim potlačeným národům, i vám, Čechům, i nám Jihoslovánům.“

Tolik Hadžić. A po letech rozpomněl jsem se živě na tento proslov, když četl jsem v zápiscích pí. Marie Riegrové-Červinkové (Příspěvky k listáři dra F. L. Riegra, Histor. archiv v Čes. akad. věd a umění, vyd. dr. Heidler, 1926)*) reprodukci hovoru s gen. Zachem z r. 1886, tedy skoro před padesáti lety, kde Zach prý pravil:

„My dosud co národ za mnoho nestojíme, ještě masy naše nebyly toho schopny tak jako jiní národové obětovati své životy za svou věc národní a proto také musíme se spokojiti s osudem, který se nám dostává a nemůžeme mnoho žádati a očekávat... U nás jsou jen samá slova, novinářské fráze, a víc nic. Ale svoboda národů nedobývá se jiným, nežli krví. Pohlédněte na kterýkoli jiný národ, mnoho-li ti obětovali již lidí, mnoho-li prvních a nejlepších synů padlo!... ty nejnadanější hlavy a naděje vlasti hynuly; a teprve z jejich krve vyrostla národu svoboda.“

Srovnejte, prosím, sami oba výroky, co v nich je stejně zvukících motivů!

Buď jak buď, faktem zůstává, že generál Hadžić byl příznivcem našich československých snah a této své náklonnosti zůstal, jak bylo jeho povahou, věrným i po válce, i když dosáhl nejvyšší mety vojenské, hodnosti armádního generála, i když stal se ministrem války své vzkříšené a zmohutnělé vlasti.

Byl prvním po válce, který s vážným posláním navštívil Československo a byl jedním z předních podporovatelů naší vzájemné spolupráce s Jihoslovany, v nové Evropě. Bohužel neúprosná smrt přerвала jeho život v plné, mužné síle a odvolala jej od nedokončeného ještě díla.

Bratrská Jugoslaviie ztratila svého velikého syna, který za sebou zanechá dlouho své místo bez náhrady, ztratila muže velké minulosti, a muže velkých nadějí do budoucna.

Československo ztratilo věrného a vzácného přítele, muže, k němuž vzhlíželo vždy s úctou i s důvěrou.

My, bývalí jeho vojáci první srbské dobrovolnické divise, ztrácíme v něm statečného vůdce v těžkých a osudových bojích, které prvně naznačovaly budoucí pevné sblížení Jihoslovansko-československo-rumunské.

Budiž věrnému příteli našeho národa, který svojí válečnou činností se zasloužil nemálo také o naše osvobození, generálu Stevanu Hadžićovi, zachována mezi námi nehynoucí a věčná pamět!

Státní kapitán Jan Maria Blíženec:

Francie zabezpečuje pohotovost válečného průmyslu zákonem.

1. srpna 1930 podepsal prezident francouzské republiky již od července tohoto roku v poslanecké sněmovně i v senátě projednávaný zákon o objednávkách v oboru průmyslové mobilisace.

Zákon (uveřejněný v Journal officiel č. 181 z 2. srpna 1930, str. 8922) zní: Objednávky, učiněné za tím účelem, aby v mobilisaci byla zajištěna rychlá výroba jistých předmětů (ať jde o předchozí technické studium neb o opatření a zavedení speciálních zařízení nebo nářadí) mohou být uzavřeny nejdéle na dobu

*) Viz též: Prof. A. E. Vašek, V pamět gen. Fr. Al. Zacha, Leg. knih. sv. 8.

pěti let se souhlasem komise, zřízené u každého ministerstva, v níž je zastoupen předseda vlády a ministr financí, členem komise (s hlasem rozhodujícím ve věcech dodávek pro svůj resort) je též kontrolor výdajů, povolených oním ministerstvem, které má na dodávce zájem.

Smlouvy, učiněné za tím účelem, aby byla udržována zařízení, speciální stroje a zásoby, nutné k zařízení rychlé výroby v mobilisaci, mohou být uzavřeny — souhlasí-li výše uvedená komise — nejdéle na 20 let. Státní správa si vyhrazuje právo smlouvy tyto kdykoli vypovědět.

Finanční zákon stanoví každoročně (podle jednotlivých ministerstev a podle rozpočtových kapitol) nejvyšší roční míru všech smluv, které smějí být tímto způsobem uzavřeny z titulu mimořádných výdajů.

Z důvodové zprávy, kterou přednesl poslanecké sněmovně jménem finanční komise Bouilloux-Lafont, uvádíme tyto nejdůležitější věci:

Způsob zajišťování zásob nutných mobilisované armádě se od poslední války značně změnil. Místo aby byly předem nashromážděny a neustále udržovány, kterýžto způsob je nákladný, udržuje se ve skladištích jen výzbroj, materiál a zásoby nezbytné pro první období mobilisace nebo válečného konfliktu a připravuje se doplňování a obnovování toho materiálu i zásob způsobem, který nazýváme průmyslovou mobilisací. Nehledě k úsporám, které z toho vyplývají, možno tak disponovati v čas potřeby vždy materiálem nejmodernějším.

Proto musí být připraveny objednávky již v míru a rozděleny na průmysl; poněvadž se však průmysl normálně nezabývá podobnou výrobou, je třeba, aby mu byly zadány některé dodávky a tím aby mu bylo umožněno připravit zařízení potřebné k výrobě.

Za normálního chodu věci v průmyslu, musí se výdaje na investice, materiál a zařízení, které bylo nutno k výrobě některých věcí založiti nebo rozmnožiti, vynahradiť výtěžkem z výroby, aby tak bylo možno prováděti amortisaci. Jinak je tomu v průmyslové mobilisaci, kde se hledí k tomu, aby zásoby udržované státní správou v míru byly nejmenší. Tu je nutno, aby podnikatelé postavili a udržovali zařízení, nářadí a zásoby surovin nebo polovýrobků bez ohledu na to, dostane-li se jim větší objednávky, při které by bylo možno pomýšleti na amortisaci, či nikoliv.

Proto je nezbytné, aby organizace, určená k zajištění výrobní kapacity, potřebné k rychlému zahájení výroby průmyslu za války, měla se za podklad smlouvy, které nebudou omezovány jednoročním rozpočtem, neboť uzavírání smluv krátkodobých by bylo pro státní správu nevýhodné, protože by byli podnikatelé nuceni pojmouti do svých podmínek a výpočtů vysoké kvoty amortizační; jinak, po vypršení prvního dodávacího období, byl by stát, kdyby šlo o další objednávky (při nebezpečí, že bude musit nechat ladem ležeti pořízený materiál a zařízení), bez jakýchkoliv obranných prostředků proti budoucím podmínkám dodavatelů.

Vláda je toho názoru, že ony objednávky, pokud jde o výroby a dodávky, smějí být uzavírány nejdéle na pět let, a pokud jde o udržování zařízení a speciálního nářadí, na dvacet let. Smlouvu posledně jmenovanou může státní správa kdykoli vypovědět.

Za tím účelem nechť stanoví finanční zákon každoročně velikost oněch závazků — z titulů mimořádných výdajů rozpočtových.

Abý nabyly objednávky platnosti, k tomu je třeba souhlasu komise, ustanovené u každého interesovaného ministerstva, v které bude zastoupen předseda vlády a ministr financí.

—t:

West-Point, výchova demokratických aristokratů.

Typickým zjevem amerického národního života jest jediná vojenská akademie Spojených států ve West Pointu. Vychovává v čtyřletém kolejném běhu na útraty státní důkladně promyšlenou akademickou prací a výborným tělesným i vojenským výcvikem muže pevného charakteru, všestranně způsobilé státi se vůdci národa i v dobách nejtěžších. Jejím účelem není jen náležitě vycvičit podporučíky, ale připravit muže způsobilé propracovati se až do hodností generálských.

Správa ústavu vydává pro zájemce instruktivní brožurku „The West Point Guide Book“, z které se dovidáme zajímavé zprávy o dějinách ústavu i o životě v něm.

West Point leží na řece Hudsonu nedaleko od města New Yorku. Původně byla tam postavena opevnění, která měla veliký význam v bojích o nezávislost v druhé polovici XVIII. století. Když válka skončila a branné síly americké byly rozpuštěny, uvažovalo se o zřízení národní vojenské školy v tomto místě. Po mnohých poradách a předchozích opatřeních byla teprve usnesením kongresu ze 16. března 1802 zřízena ve West Pointu vojenská akademie, jako trvalý národní ústav. Ač akademie byla teprve v počátcích, uplatnili se její žáci velmi úspěšně již ve válce r. 1812.

Roku 1817 byl jmenován ředitelem akademie major Sylvanus Thayer. Prostudovav vojenské školství v Evropě, provedl pronikavé změny v akademii, které zůstaly podnes v platnosti. Akademii, dosud podobná civilním ústavům, byla postavena na vojenský základ. Sbor kadetů byl prohlášen za součást branné moci Spojených států a organizován v prapor o dvou rotách s vhodnými důstojníky z řad kadetů; kadeti podřízeni vojenským trestním zákonům a soudům; pro akademické vyučování byly rozděleny ročníky v malá oddělení podle schopností kadetů; zavedeno denní známkování a týdenní zprávy o pokroku a mnohá jiná prospěšná zařízení. Tím byly položeny pevné základy, na kterých pak ústav vzrůstal k světové pověsti.

Pozoruhodné služby, které absolventi West Pointu prokázali vlasti ve válce s Mexikem, přiměly kongres k další štědré podpoře a vybudování akademie.

Hrozící občanská válka nezůstala bez vlivu ani na vnitřní život kadetů. Otázky rozvířující veřejné mínění vnikly i do zdí West Pointu a obvyklá kázeň nemohla již zadržeti hrozící roztržku. Jihozemci — důstojníci a kadeti — resignovali jeden po druhém, jak se jejich státy odlučovaly od Unie. Rozloučení nebylo snadné, neboť svazky přátelství ve West Pointu utvrzené byly příliš silné. Projevily se pak častokrát i v průběhu dlouholetého zápasu a nemálo přispěly k mírové rekonstrukci po skončení války. Na obou stranách stáli bývalí akademici z West Pointu. Jména Stonewall Jackson, J. E. B. Stuart, Robert E. Lee zůstávají nerozlučně spojena s dějinami války i West Pointu.

Vic než třicet následujících let nevedly Spojené státy žádnou válku. Absolventi West Pointu konali v zapomenutí tvrdou službu v osamělých stanicích na západních hranicích a v různých indiánských polních taženích. Teprve španělsko-americká válka r. 1898 obrátila opět pozornost veřejnosti na vojenskou akademii.

Nastala velká potřeba důstojníků. Nejstarší ročníky kadetů byly předčasně vyřaděny. Malá pravidelná armáda Spojených států, mající 26.000 mužů, rozšířila se zařazením dobrovolníků na 278.000 mužů. Nepřátelství dlouho netrvalo. Zavedení pevné správy v obsazených územích však vyžadovalo rovněž značného

napětí sil. Tento úkol připadl pravidelné armádě. Přibližně 1800 absolventů vojenské akademie konalo činnou službu v této válce.

Mnohem vážněji dolehla na West Point světová válka. Šílená příprava, která následovala po vstupu Spojených států do války, překonala vše, co předcházelo. Nejenže nejstarší ročníky byly rychle vyřaděny, ale i trvání kursu vůbec bylo zkráceno ze 4 let na 12 měsíců. Hrozilo již nebezpečí, že tradiční systém West Pointu bude zatlačen metodou cvičných táborů West Point prošel těžkou krizí, tím více, že každý nově přijatý ročník byl větší než celý sbor před málo lety. V průběhu světové války konalo činnou službu okolo 3000 absolventů akademie.

Příměří ukončilo tísnivou potřebu důstojníků. Trvání kursu vojenské akademie bylo zase prodlouženo, zprvu na 3, později na dřívější 4 léta. Základní účel — výchova skutečných velitelů s hlubokým smyslem pro povinnost a čest — zůstává nezměněn. Jen učebná osnova obsahuje nyní více vojenského výcviku a tělesné výchovy, než bylo před válkou.

Podmínkou přijetí do akademie je kromě státního občanství stáří od 17 do 22 let, svobodný stav, výška nejméně 5 stop 4 coule a tělesná způsobilost. Systemisovaný počet jest 1378, kdežto skutečný počet činil v posledních letech 1200 kadetů.

Kázeň (počítajíc v to i sebekázeň) a důkladná práce i v maličkostech jsou základními kameny výchovy ve West Pointu. Vojenský výcvik má poskytnouti každému kadetu jisté základní znalosti každé zbraně. Kadet se učí z vlastní zkušenosti povinnosti vojína jezdeckva, pěchoty, dělostřelectva, spojovacího sboru a zákopníků. V taktice se nepožadují detaily každého druhu zbraně, ale je kladen důraz na porozumění pro vzájemnou spolupráci v boji. Výcvik postupuje od nejjednodušších povinností vojína až k postavení velitelů jednotek v boji. Snahou je plně rozvinouti umění velitelské.

Život kadeta je tvrdý. Příslušníci nového ročníku hlásí nástup 1. července. Jsou přiděleni do světnic, dostanou výstroj a výzbroj. Zvláštní obřad upravuje výkonání přísahy. Při hlášení musí se každý kadet písemně zavázati k osmileté službě v armádě Spojených států, do které doby je započítána čtyřlétá návštěva akademie. První výcvik trvá asi 6 neděl. Obsahuje zejména výcvik jednotlivce i družstva a má přivésti nováčky do správné tělesné kondice.

Zatím co nováčkové provádějí svůj počáteční výcvik, dlejí příslušníci třetího a prvního ročníku v letním táboře, kdežto příslušníci druhého ročníku mají dovolenou. První ročník zahajuje letní práci obyčejně třinedělní cestou do některých posádek, kde se koná výcvik v létání a v střelbě z děl. Třetí ročník počiná léto ostrou střelbou z pušky a z pistole.

Táborové období trvá pravidelně od 1. července do 28. srpna. Konají se pochody, cvičení, táboření pěchoty, jezdeckva i dělostřelectva, stavby mostů a p.

Pro vojenský výcvik a cvičení je kadetní sbor rozdělen nyní na 3 prapory po 4 rotách, podle velikosti kadetů. V každé rotě jsou příslušníci všech čtyř ročníků. Jako důstojníci a poddůstojníci jsou zařaděni nejlepší kadeti, a to na místech důstojníků z prvního ročníku, na místech poddůstojníků z druhého ročníku. — Jakkoli různé slavnostní obřady a přehlídky mají z důvodů kázeňských nemalou důležitost ve výchovné metodě akademie, přece hlavní pozornost je věnována méně okázalým, za to tím důležitějším částem vojenského výcviku. I během školního roku jsou prováděna četná cvičení a v létě alespoň půlden v týdnu bývá určen formálnímu výcviku.

Učebná osnova je vhodně rozdělena na dobu čtyřletého trvání kursu. Vyučováno je převážně předmětům technickým a vědám, ač v poslední době se věnuje více pozornosti i předmětům kulturním. Vždy však zůstává metoda učebná přizpůsobena vlastnímu účelu akademie, jímž je výchova velitelů pro armádu.

Přednáší se:

V 1. roce: angličtina, franština, matematika, měřictví, taktika;

v 2. roce: angličtina, franština, matematika, kreslení, dějiny, taktika;

v 3. roce: chemie, přírodní věda a fyzika, kreslení, španělština, taktika;

v 4. roce: inženýrství, dělostřelecká nauka, hospodářství, správní právo, zdravotvěda, válečnictví, právo, taktika.

Vyučování je založeno na osobní práci každého jednotlivce jak v přípravných hodinách, tak i v domácích úlohách. Slabším, kteří při nejlepší vůli nemohou postačiti, poskytují pokročilejší spolužáci, příslušníci vyšších ročníků, nebo učitelé potřebnou pomoc. Pro vyučování jsou utvořena oddělení 8–14 kadetů, takže učitel může věnovati pozornost každému jednotlivci a jeho pokrokům a každý kadet je zkoušen z uložené látky.

Kadeti dostávají často známky, aby byl stále znám jejich relativní stav a pokrok v každém předmětu. V sobotu pak jsou známky uveřejňovány, aby každý kadet věděl, jak se jeho práce cení. Jednotlivec, který nesplnil ani minimální požadavky, musí se podrobiti konečné zkoušce z předmětu, v němž neprospěl. Nedostatečná známka, byť i z jednotlivého předmětu, znamenala by propuštění nebo ztrátu roku, poněvadž kadeti, kteří nebyli uznáni způsobilými, musí opakovati.

Význačným rysem je přidělení do uvedených již oddělení podle schopností. Na počátku školního roku ve čtvrtém ročníku dochází k prvnímu rozdělení zpravidla podle abecedy. Brzy však nastává změna. Ke konci září je celý ročník znovu přeřazen podle známek zatím daných. Kadeti s nejlepšími známkami jdou do předních, kadeti s nejslabšími známkami do posledních oddělení. Nejméně jednou měsíčně v průběhu roku dochází k přemísťování jednotlivců nahoru nebo dolů podle prospěchu. Tak závisí umístění každého jednotlivce na jeho vlastní práci.

Roztřídění žáků do oddělení podle schopností umožňuje také učiteli stejnoměrné probírání učební látky. S počátku jsou oddělení úmyslně malá, aby učitel mohl podati potřebné vysvětlení každému jednotlivci podle jeho individuality. Při takovém rozdělení dostává se také každému jen to, co může strávit. U nejméně nadaných postačí, splní-li alespoň nejmenší požadavky. Pro takové je kromě pravidelných přednášek předvídáno ještě každodenní zvláštní vyučování. U nadanějších je látka vhodně rozšířena. Kdežto minimum požadavků je u každého předmětu stanoveno, zůstává hořejší mez co nejpružnější.

Je ceněna jen vlastní práce a námaha. Opisování, napovídání, nedovolené pomůcky atd. jsou považovány ve West Pointu za nečestné, ba přímo urážlivé.

Tělesná cvičení jsou důležitou částí výchovného systému West Pointu. Jsou řízena odbornými instruktory nejen usměrňují fyzický vývoj každého kadeta, ale vychovávají i iniciativu, účinnost a sportovního ducha jak jednotlivce, tak i družstva, jež přicházejí kadetu vhod i v budoucím jeho životě v armádě. Patří sem cvičení prostá i gymnastická, jichž se musí účastniti každý kadet. Ve West Pointu je zaveden systém interních atletických závodů. Každá rota kadetů má své závodní družstvo, jež navzájem zápasí o championát praporu a pluku. Sborová závodní družstva sestavená z nejlepších atletů kadetního sboru

representují pak vojenskou akademii v mezikolejních zápasech v kopané, baseballu, lacrone (indiánská hra míčem), hockeye, přespolním běhu, tenisu, golfu, plavání, rohování, zápasu, šermu, gymnastice, střelbě z pušky a pistole, polu a jiných ještě sportech.

Jízda na koni byla zavedena v akademii roku 1839. Je povinná pro všechny kadety. Lepší jezdci se účastní i výcviku remont, jezdeckých soutěží a hry polo.

Sociální život ve sboru kadetů je řízen zásadami čistě demokratickými. Dřívější postavení kadetovo, jeho bohatství nebo chudoba, zůstávají bez významu pro místo, jehož si dobude ve sboru. Každý má stejnou příležitost. Kadeti dostávají stejný plat, tentýž stejnokroj, bydlí společně, stravují se společně a překonávají tytéž překážky. Zdvořilost, nezištnost, úcta k druhým a duch pravého gentlemanství jsou hlavní věc. K nabytí společenských zvyklostí přispívá i vyučování v tanci, jehož se účastní příslušníci každého nového ročníku.

V červnu je při zvláštní tradiční slavnosti, spojené s poslední přehlídkou, vyřazení absolventů akademie. Potom opouštějí absolventi West Point, odcházejíce k armádě, kdežto noví příslušníci prvního ročníku zahajují praktická cvičení a druhý ročník nastupuje dovolenou. Když pak 1. července přijdou nováčkové, pokračuje život akademie zase svým obvyklým během.

Rozsah a rozmanitost výchovy kadetů zračí se i v zevním vypravení vojenské akademie. Obsahuje řadu monumentálních budov jak pro vlastní účely školní, tak i pro různé pomocné účely, jako ubytování kadetů, jejich učitelů a četného personálu, pro tělesná cvičení, pro jízdu na koni, dílny na opravy materiálu atd. Vše, čeho kadet potřebuje, knihy, výstroj i výzbroj, dostane ve West Pointu. Konečně jsou ve West Pointu posádkou i různé detašmány jednotlivých zbraní spolkové armády pro strážní a pomocné služby v akademii.

Pozoruhodný je velký poměr absolventů West Pointu, kteří se po splnění závazku vrátili do občanského života a dosáhli úspěchu. Nalézáme mezi nimi jednoho presidenta Spojených států, mnohé politiky, ministry, starosty měst, soudce, advokáty, inženýry a jiné. Svědčí to zřejmě o tom, jakou cenu pro život má výchovná metoda West Pointu i vojenské služby, jež připraví muže tělesně i duševně právě tak k povolání vojenskému jako ke kterémukoliv občanskému.

Naše vojenství v cizí literatuře.

Militärwissenschaftlichen Mitteilungen, roč. 1931, seš. 5/6 uveřejňuje recenzi knihy plk. gšt. Biruly „Velitel v míru a ve válce“, vydané v r. 1930.

Knihu recensuje pplk Brabeck, v které se dotýká jádra věci a při tom velmi stručnou formou:

„Kniha pojednává o výchově a výcviku mladého důstojníka, o vedení důstojnického sboru a vojskového tělesa vůbec, dále o výchově a výcviku mladého vojína a konečně o výcviku a vedení poddůstojníka.

Spisovatel, který prožil světovou válku jako ruský důstojník pěchoty a důstojník generálního štábu, a to počínaje funkcí velitele čety a konče šéfem štábu divise, dotýká se velmi nepokrytě a objektivně též věcí, v kterých se nyní její nedostatky, a rozbírá nevhodné poměry.

Autor se zabývá poměry poválečné doby, přihlížející k důležitosti a k značným obtížím vycvičení v krátké době brance nejen jako bojovníka, ale vychovat ho též jako oddaného vojína.